

Diplomat Cyril Svoboda: Projev Joe Bidena? Hezká slova, ale téměř 80 milionům voličů Trumpa nenabídl nic

- CZ24 News | 27. ledna 2021

Odkaz bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa paradoxně záleží na jeho nástupci. Podle bývalého ministra, předsedy strany a pedagoga Vysoké školy CEVRO Institut Cyrila Svobody (KDU-ČSL) musí teď Joe Biden ukázat, že je stejně silným vůdcem Američanů. V rozhovoru reflektoval rovněž zatčení Alexeje Navalného v Rusku, jeho motivy k návratu do země i skutečnost, že Bělorusko přišlo o šampionát v ledním hokeji, protože ho Škodovka odmítla financovat kvůli vnitropolitické situaci.

Odpůrce ruského režimu Alexej Navalnyj se vrátil do Ruska, kde byl okamžitě na letišti zatčen. V Rusku se kvůli tomu konají protesty. Navalnyj musel vědět, že ho pravděpodobně zatknou. Jak čtete jeho návrat do rodné země?

Říkám klobouk dolů, protože to považuji za akt odvahy a jedinou šanci, jak být reálnou opozicí. Jakmile si kdokoliv v Rusku zanechá zadní vrátka například tím, že je zároveň občanem jiné evropské země nebo jeho rodina žije v zahraničí či něco podobného, tak v Rusku nikdy žádnou opozici nevybuduje. Navalnyj dobře ví, že má-li v Rusku znamenat opozici, musí být tam a v uvozovkách nesmí mít žádná zadní vrátka, protože to je to, co mu v Rusku dává sílu.

Čekal jste, že bude okamžitě zatčen, překvapila vás reakce Ruska?

Nepřekvapila mě, protože ten konflikt je tak vyhrocený a ruský režim neumí jednat jinak než tímto způsobem.

Výraznou osobností se teď v Rusku stává Navalného manželka Julia a začíná být výraznou tváří opozice. Objevují se dohady, že by se mohlo stát něco podobného jako v Bělorusku. Dá se to srovnat a mohlo by jít o stejnou sílu?

To, co Navalnému dává vítr do plachet, je, že získává podporu ne v Moskvě, to by, myslím, ani administrativu prezidenta Putina nevzrušovalo, ale on získává podporu v jednotlivých guberniích. To znamená, že to, co se jeví jako intelektuální problém Moskvy, se najednou stává politickým problémem celého Ruska a v tom je jeho síla. Jak to bude vypadat dál, uvidíme.

V Bělorusku se nebude konat mistrovství světa v ledním hokeji. Škoda Auto jako hlavní sponzor odmítla platit šampionát v zemi, kde jsou porušována lidská práva. Mezinárodní hokejová federace pak rozhodla mistrovství přesunout jinam. Jako důvod ale neuvedla, že by sponzor nedal peníze, ale obavy o bezpečnost účastníků. Jak vnímáte krok Škodovky?

Považuji ho za správný.

Například v rozhovorech slýchám názory, že Škodovka by měla sponzorovat sportovce a sportovní události a ta by se s politikou dohromady míchat neměla. Co vy na to?

To je věčně opakovaná fráze. Politika je otázka symbolů a samozřejmě, že sport není politika, ale každý ho může politicky využít a také se sport v dějinách mnohokrát využil. Můžeme projít celé minulé století, existuje mnoho případů, kdy byl sport politicky využit. A Škodovka správně nechce, aby akce, kterou sponzoruje, byla politicky využita Lukašenkem. To si nepřejí, takže jejich rozhodnutí považuji za správné.

Jak potom rozumět tomu, že v jiných zemích, kde i dlouhodobě dochází k porušování lidských práv, jako je například Čína, ale i další země, se šampionáty konají a Škodovka je platí. Jde o dvojí metr?

Jde o rozhodnutí Škodovky a v tomto případě je to vypjatá situace v Bělorusku. Roli zřejmě hraje i to, že opozice v Bělorusku má reálnější šanci na výměnu poměrů, a proto i rozhodnutí Škodovky má mnohem větší vliv, protože může nakonec vést i ke změně poměrů v Bělorusku. Nakonec Lukašenko sám slibuje novou Ústavu Běloruska, takže to má tento dopad. Zkrátka to rozhodnutí může mít mnohem větší a reálnější vliv.

Dobře, ale nejde přece jen o dvojí metr?

To se ptejte Škodovky, proč se v tomto případě rozhodla a v jiném nikoliv. Tak se rozhodla a já říkám, že rozhodnutí je správné a nakonec Bělorusko chce být plnoprávným členem Rady Evropy, chce být přijato celým evropským prostředím jako stát, který dodržuje lidská práva, potom samozřejmě platí, že je rozhodnutí správné. Nevím, co bych k tomu dodal.

Nakolik by tedy podle vás měla politika zasahovat do podobných sportovních událostí? Znamená to, že se někdo rozhodne, že šampionát nebude financovat, a hotovo? Je v pořádku, že politika do sportovních událostí zasahuje, i když - jak jste upozornil - se tak v historii opakovaně stalo?

Ano. Politika nevstupuje do sportovního prostředí, ale využívá jednotlivé sportovní akce ke svým politickým cílům. A to si myslím, že se dělo a asi se v budoucnu dít bude. A sponzoři by měli vzít tohle do úvahy. Teď se to děje v Bělorusku, buď ten šampionát nebude, nebo se přesune někam jinam.

Proběhla inaugurace nového amerického prezidenta Joea Bidena. Jak jistě víte,

bezpečnostní opatření a množství použitých členů národní gardy nemělo dosud obdoby. Překvapilo vás, jak rázná a hlídaná inaugurace byla? A co říci k tomu, že jde o prvního prezidenta, který musel být takto chráněn?

Je to určitě také reflexe útoku na Kapitol a je to událost, která je citlivá v tom ohledu, že v době, kdy jsou Spojené státy dramaticky rozděleny do dvou táborů proti sobě ostře stojících, by to někdo za této situace mohl – ať z jedné či z druhé strany – experimentálně využít a dopustit se násilí. Takže mně se zdá, že to bylo adekvátní ve vypjaté situaci, v jaké americká státy po volbách jsou.

Zmínil jste rozdělenou společnost v Americe, o níž se tolik hovoří. Je vniknutí do Kapitolu důsledkem rozpolcenosti americké společnosti? Co si o ní myslíte?

Je to důsledek rozdělení společnosti a podle mého soudu nový prezident Joe Biden ve svém projevu dostatečně nevyužil prostor, aby něco nabídl v uvozovkách druhé straně. Co nabídl Donaldu Trumpovi a jeho osmdesáti milionům Američanů? Podle mě jim měl nabídnout, že by v něčem Donalda Trumpa uznal, protože to je to, co oni očekávají, že vítězná strana se nedrží principu: vítěz bere všechno.

Je to bývalý prezident Donald Trump, který v posledních týdnech čelí kritice jednak kvůli událostem v Kapitolu, jednak kvůli svému chování poté, co byl vyhlášen novým prezidentem Joe Biden. Jak chování Donalda Trumpa hodnotíte vy?

Já jsem s většinou rozhodnutí Donalda Trumpa nesouhlasil, nicméně je prezidentem a silnou osobností, a tudíž vybočuje z řady mnoha prezidentů a je výraznou osobností. Jaký bude jeho odkaz a jak ho budou hodnotit, záleží paradoxně především na Bidenovi. Buď Biden ukáže, že je také silný vůdce, který vede Spojené státy americké, a potom bude slábnout odkaz Donalda Trumpa. Anebo tomu tak nebude a paradoxně bude přidávat vodu na mlýn Donalda Trumpa, protože Donald Trump pro mnoho Američanů, byť kontroverzním, ale přece jenom silným prezidentem byl.

A také byl rázný v krocích a postojích, měl jasná stanoviska...

... ano, byl jednoznačný. Pečlivě jsem četl a poslouchal projev Joea Bidena, byl to hezký projev, ale pořád opakoval, že se budeme navzájem poslouchat, že budeme komunikovat, že se budeme respektovat, a to jsou hezká slova. Teď bude muset ukázat, že je lídrem a zda využije výhodu – a možná nevýhodu –, že má většinu Kongresu. To znamená, že pokud něco neprosadí, bude to pouze na jeho vrub. On nebude moci říci, neprosadil jsem něco, protože mi to nedovolil Kongres. Takže ta situace není úplně jednoduchá.

Byl to Donald Trump, který jako jediný prezident Spojených států amerických za posledních čtyřicet let nezačal žádnou válku. Co k tomu říci?

To, že nezačal válku, není pouze dobrým znakem, protože to také sdělil okolnímu světu. Různým diktátorům a polodiktátorům v podstatě řekl: podívejte, už se nemusíte bát, my nezasáhneme. Pouhý fakt, že nezačal válku, ještě neznamená, že učinil Spojené státy silnější, protože někteří si mohou říci, že se nemusejí bát vůbec ničeho.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz>